

ORJUNA

NACIONALISTIČNI ORGAN.

NAROČNINA: za Jugoslavijo: za tri mesece 12.— Din.; za celo leto 48.— Din.; za inozemstvo je dodati poštnino. Oglasi po ceniku. — Posamezna šte. stane 1 Din.

LASTNIK: OBLASTNI ODBOR OR. JU. NA. V LJUBLJANI.
IZHAJA VSAKO NEDELJO!

REDAKCIJA IN ADMINISTRACIJA: Karlovska cesta 24/L.
Rokopisi se ne vračajo. — Anonimni dopisi se ne sprejemajo.
POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI!

Živela Nj. Veličanstvo Kraljica!

V torek 9. t. m. slavi Nj. Veličanstvo kraljica Marija svoj rojstni dan.

Ko je naš mladi kralj-junak po vojni prvič prišel v Slovenijo, nam je prinesel zagotovilo naše svobode, državnega ujedinjenja in narodnega edinstva.

Slovenija ga je sprejela s petjem in cvetjem...

Naš kralj je hotel, da tudi osebno dokaže svojo naklonjenost in zaupanje naši ožji domovini.

Komaj je stopil v zakon s svojo verno, ljubko, našo mlado kraljico Mariolo, ni Jo povedel v bogata kopališča tujega sveta, on Jo je povedel v svojo Slovenijo in tu je ostal dolgo časa.

Slovenija ga tedaj ni sprejela s cvetjem in glasbo, ni ga sprejela z brezčutnimi paradami, sprejela ga je z večjim, vzvišenejšim, sprejela ga je z odprtim srcem, iskreno ljubeznijo in sinovsko zvestobo.

V prvih dneh veselja skupnega življenja naše mlade kraljevske dvojice je vsa Slovenija z iskrenim navdušenjem sodelovala, bila je ponosna, da ima v svoji sredini prve sinove svojega Naroda in prve državljane svoje narodne države.

Iz vseh krajev Slovenije so prihajale matere z nežnimi otroci, so prihajali očetje s svojimi mladimi sinovi, vsi so hoteli da vidijo, da se poklonijo in da pozdravijo svojega Kralja in svojo Kraljico v njuni sreči.

Naš kralj in naša kraljica sta brez parad in brez pompa obiskala skoro vsako vas, vsako cerkev, vsako šolo širom naše krasne Slovenije, katera je čitala iz njenih vedrih lic ljubezen, ki sta jo izkazala pri vsakem koraku za svoj narod in za svojo zemljo.

Zato pa je ta praznik kraljevske dvojice tudi praznik vse Slovenije, vse iskrene in nacionalne Jugoslavije.

V imenu vseh iskrenih nacionalistov in nacionalistinj pozdravljamo svojo kraljico, želimo jej vso srečo in vse veselje, naj jo Gospod ohrani v zdravju na mnogaja leta.

Naj živi Nj. Veličanstvo kraljica Marija!

Naj živi Nj. Veličanstvo kralj Aleksander!

ORJUNA.

Pred volitvami.

Davno pred osvobodilnimi vojnami je nacionalistična omladina vrlo dobro znala, da leži sreča Nacije v svesti jedinstva in ujedinjenja. Izven tega je ta omladina znala, da se naša Nacija brez nacionalne države in brez jednega srbsko-hrvatsko-slovenskega organizma ne more pravilno razviti, da bi človeštvu dala to, kar ima.

Mi smo znali, da pomeni »delati na Ujedinjenju Srbov, Hrvatov in Slovencev« ustvarjati društvo, ali, mnogo bolje in obširneje rečeno, ustvarjati narod, kateri naj s svojo voljo in svojimi sposobnostmi živi. Omladina je, torej, jasno znala kaj hoče in v čem leži sreča naše Nacije. — Naša Nacija je dosegla prvi in glavni predmet slobodnega razvika, ona ima danes svojo nacionalno državo, katera ima svojega nacionalnega kralja in svojo Ustavo.

Mi vrlo dobro znamo s kakšnimi žrtvami in težkočami se je ustvarilo vse ono kar mi danes imamo. Mi znamo koliko imamo sovražnikov, kateri so vse mogoče delali, da naše države obče ne bi bilo, in če že mora biti, potem naj bi bila čim manjša in slabotnejša.

Danes imamo mi za seboj prva štiri leta slobodnega državnega življenja in mi vrlo dobro znamo, da pri nas ni vse tako kakor bi moralo biti. Obratno, mi vidimo, da je pri nas mnogo gnilega in nezdravega, mnogo tega, kar nam je zapustil kot dedščino sovražnik in pa grozna vojna. Pri vsem tem pa, če vse te težkoče vzamemo v obzir, mi smo vendar srečni, da naše stanje ni še slabše.

Pri nas še ni dovolj razvita državna in nacionalna zavest, pri nas je društvo pokvarjeno vsled povojne psihoze; večji del naše javnosti je korupten in apatičen napram naši mladi državi. Vsak bi hotel, da mu država tako da vse ono, kar si želi, da toda malokdo se briga da bi delal za to državo, da bi šel med narod in vstvarjal zvezo za bodočnost, da bi popravljal to kar je slabo itd.

Pri nas se dela vse narobe. Pri nas se ubija vera v državo, ubija se vera v sposobnost naše Nacije, da bi ona bila zmožna živeti svobodno življenje. Brezplodni in nepremišljeni politični boji, kateri se ponajveč forsirajo do neverjetne absurdnosti, škodijo največ konsolidaciji države in napredku naše Nacije.

Zaradi tega se pri nas v velikem delu naše inteligence opaža vseobča neorijentiranost in apatija do vsakega javnega delovanja. Tako na primer, ker jedna ali druga vladina odredba ne odgovarja, ker ta ali oni člen ustave ni dober, mnogi takoj obupajo, kakor da je vse propadlo, da je vse slabo! —

To ne sme tako biti. — Vsak začetek je težak, a posebno težko je urediti jedno državo, katera je bila urejena po različnih metodah vladanja, a v mnogih njenih pokrajinah narod vobče pri javnih poslih ni niti sodeloval ampak se je slepo pokoraval ukazom svojih gospodarjev. Težko je napraviti red v državi, kjer vlada nepismenost, kjer inteligenca nima jedinstvene kulture in mentalitete itd.

»Orjuna« je vse to uvidela, zato je vstala, da brani vse ono kar je s krvjo pridobljeno, da popravlja kar je slabo in kar ne odgovarja razmeram, da dela za dobrobit in napredek Nacije.

Naša organizacija je forum, kjer se morajo zbrati vsi nacionalni elementi v skupni borbi proti vsem notranjim in zunanjim sovražnikom jedinstvene Nacije in jedinstvene države.

V prvi številki našega glavnega organa je jasno povedano: »Mi nacionalisti se ne smemo angažirati za nobeno politično stranko, ker smo izven in nad strankami. Za nas obstoji samo narod, a vprašanje države je vprašanje naroda.« Mi to še posebej poudarjamo.

Po celem svetu se odigravajo politični boji razdeljenih mišljenj in različnih mnenj. To bode gotovo tudi pri nas slučaj, toda mi zahtevamo od vsake nacionalne partije, da podredi svoje interese — interesom Nacije in države Nacija in država morata biti vsakemu nedotakljiva svetinja.

Vsakemu članu naše organizacije je dano na prosto roko, da po svojem osebnem prepričanju pripada katerikoli stranki, koje program in delovanje se lahko dovede v sklad z našim programom in delovanjem.

Smatrali smo potrebnim povedati navedeno vsem nacionalnim strankam ravno pred volitvami v prvo našo narodno skupščino, a še posebej članom naše organizacije.

Nacionalne stranke morajo v interesu Nacije in države strankarske strasti in ambicije poediniti

pristašev, kolikor je to mogoče, znižati na minimum. Posebno polagamo na srce tem strankam, da svoje energije ne trošijo zaman v borbi proti drugim nacionalnim strankam, ker ta medsebojna borba nacionalnih elementov koristi samo našim skupnim sovražnikom, in to ne samo sovražnikom nacionalnih strank, ampak tudi sovražnikom naše Nacije in naše države. V borbi za svojo stranko naj bodejo stranke oprezne in naj jim bo nad vse in nad vsem Nacija in država.

Nacionalne stranke naj rajši svoje energije upotrebijo tam kjer je potreba. V Sloveniji nam je dovolina lekcija v preteklih občinskih volitvah.

Svojim članom pa, kateri pripadajo kakršnikoli nacionalni stranki, polagamo pri tej priliki vroče na srce, da vsakdo v svoji stranki dela z vsemi silami na to, da bodo strankini in osebni interesi podrejeni interesom Nacije in države!

Samo na ta način je mogoče, da se bode naše stanje poboljšalo, da bode šel naš život s hitrejšim tempom naprej, da bode naša narodna Skupščina možna in koristna tako za Nacijo kakor za državo.

Prožeti s takimi idejami moramo iti nacionalisti v volilni boj in na volitve

Končno pripominjamo, da bode stališče »Orjuna« za bodoče volitve odredil Centralni odbor v Splitu 10. t. m. Te odločitve se bomo seveda organizirani nacionalisti strogo držali.

DON JURAJ BIANKINI:

Na delo do popolne zmage!

(Govor na kongresu dalmatinskih »Orjuna« v Splitu.)

Dragi bratje! Ko sem slišal, da se prvič tu zbirate iz vseh krajev naše male, a zares slavne Dalmacije, sem začutil potrebo, da Vas vidim, da se tudi jaz malo ogrejem na živem ognju Vaših mladeniških src in Vas najtopleje pozdravim.

Ali, prosim Vas, ne tolmačite si mojih besed in moiega prisostvovanja kot nekaj čim udvornosti častnega člana Organizacije. Vašega najstarejšega tovariša ali kakor kuma društvene zastave. In tudi moj pozdrav ne sprejmite kot šablonski pozdrav. Ker jaz se nahajam danes tu med Vami glavno za to, da vršim kakor Vi sveto dolžnost napram kralju in domovini: da delim z Vami Vašo težko skrb zaradi različnih temnih pojavov na našem notranjem in zunanjem obzorju; — da jim skupno in dogovorjeno najdemo leka, in da ponovimo naše zakletve, da hočemo vse — vse do zadnje kaplje krvi žrtvovati, da obvarujemo s stoletnimi mukami pridobljeno narodno edinstvo in zlato svobodo. Kratko: da obranimo za vsako ceno divno našo Jugoslavijo pred vsakim notranjim in zunanjim izpodjedavcem. V ta namen, bratje, Vas pozdravljam, ne šablonski, nego poln vere in zaupanja, da bomo našo sveto nalogo dično in čim preje izpolnili. V ostalem, varajo se oni, ki mislijo, — a Vi sami to dobro veste — da smo mi à tout prix napadalci, ki samo mahamo z mečem in nožem. Ravno nasprotno: mi hočemo v naši svobodni in ujedinjeni Jugoslaviji mir — božji mir in splošno ljubezen; — mi hočemo svobodo za vsakega, ali tudi zvestobo našemu kralju in enotni državi, ki smo jo zidali skozi veke s krvjo in kostmi naših velikih herojev, naših neštevilnih mučnikov.

Kdor se ne more prilagoditi naši domači državi — prosta mu je pot, naj poišče sebi primernejšo, ali naj našo svetinjo ne skruši in ne ruši. Kajti, kje in kdaj se je slišalo, da država, da narod trpi v svojem okrilju one, ki jih blatijo in rušijo; one, ki jim pokopavajo temelje, one, ki hočejo nered in razpad?

Povsod na svetu se izdajice, nezvesti državljani obešajo ali so obsojeni na dosmrtno ječo. A pri nas? Dovolite mi, da se ne dotikam te krvave naše rane.

Ali samo vprašam: Kdo ni dolžan namlatiti besnega psa, če se zakadi nanj in ga hoče smrtno ugrizniti? Kdo bo zameril poštemu človeku, ako s »kuburo« ali nožem požene razbojnika, ki hoče navaliti na njegovo hišo, a ne čaka, — da ga bodo oropali in ubili — dokler ne pridejo na pomoč javni redarji, ki so medtem sladko spali in dremali?

Pravica samoobrambe ne obstoji samo za poedinca, nego tudi za narode in države. Narodi in države niso abstraktni pojmi. Narod in država smo

mi! Mi vsi poedinci, ki kolektivno sestavljamo narod in državo. Zaradi tega pade na vsakega od nas del odgovornosti, da našemu narodu in naši državi obvarujemo težko priborjen obstanek.

Gotovo je, da postane ta odgovornost neobhodna dolžnost za vsakega vestnega rodoljuba v slučaju, da država iz kakršnegakoli tehtnega ali netehtnega vzroka ne more ali neče popolnoma vršiti svoje dolžnosti proti svojim rušiteljem.

Bratje nacionalisti! To neobhodno dolžnost moramo izvrševati mi proti vsakemu domačinu ali tujemu sovražniku našega narodnega in državnega edinstva. Bivši sužnji tujcev, katere štiri leta svobode niso spreobrnila v poštene državljane, zveste kralju in domovini, temveč so postali objestni izdajniki — se morajo podati na pravo pot ali izginiti s posvečenih tal naše Jugoslavije.

Skraini čas je za to!

Izdajnikov mi nočemo in ne smemo več trpeti v našem okrilju, kakor jih ne trpi nobeden narod na svetu.

To rano, ki ogroža naše narodno — državno bitje, moramo ozdraviti najsi bo z blagim lekom ali razžarjenim železom.

Dovolj je potrpljenja!

Domače izdajstvo mora za vedno prenehati v naši Jugoslaviji, naj bi se tudi pojavljalo pod kakršnokoli obliko.

A treba je tudi, da za vedno prenehajo krvava ponižanja naših nenasitnih zunanjih sovražnikov, posebno onih, ki so nam naložili sramoto Rapalla in zaslužili nad pol milijona rodni bratov.

Njihova bahatost je prekosila vsako mero, ker smo bili z njimi preveč dobri in velikodušni.

Dovolj je! Dovolj je!

Bratje nacionalisti! Naša naloga je zelo mučna, a je tudi plemenita! In mi jo hočemo pošteno izpolnjevati. **Izpolnili jo bomo do konca!** Ker z nami je Vsemogočni Bog in njegova pravica! **Na delo! Na delo, bratje, do popolne ZMAGE!**

(»Pobeda«, Split.)

LJUBO D. JURKOVIČ:

Črna reakcija.

Naš nacionalistični pokret v Sloveniji je zadel ob reakcijo katoliškega klera. To nas ni niti najmanj iznenadilo. Proti klerikalizmu smo se borili nacionalisti že pred vojno; treba je, da to borbo zopet otvorimo s še večjo silo.

Klerikali so element, ki zavestno škodi narodnemu in državnemu organizmu in ki skuša preprečiti naš narodni napredek in sloboden razvoj nacije.

Na tem mestu moramo naglasiti, da je treba ločiti klerikalizem vedno od vere. Borba proti klerikalizmu ni borba proti veri, kakor to uče demagoški pristaši klerikalizma. Klerikalizem izrablja v interesu ene kaste vzvišena čustva vernikov in je jasno, da le na škodo same vere.

Klerikalizem je vzel vero v monopol, kar je zločin, ker se tako dopušča možnost, da se dogajajo na račun vere čisto nelepe stvari, kar se ne bi smelo goditi. Tak klerikalizem je izredno dobro razvit v katoliški cerkvi, a pred vsem je bil uspešno organiziran v Avstriji, kateri je vdano služil in ji mnogo koristil. On se je posebno

odlikoval v razkrajanju prave nacionalne zavesti in njene sile in v oviranju svobodnega razvoja višje duševne kulture.

Mi nacionalisti se moramo zavedati tega in iti v odprano borbo proti klerikalizmu, ki s svojim vsestranskim delom sistematično ruši temelje naše države. V tej borbi je treba uporabiti tudi najskrajnejša sredstva, če nas bodo prisilili do tega. Sila je dobra in plemenita, če je uporabljena za visoke etične ideale.

Poleg borbe za očuvanje naših mej in našega neosvobojenega naroda, je v Sloveniji potreba da vodimo vstrajno in silno borbo proti reakcionarnemu katoliškemu kleru.

Klerikalizem živi na škodo našega državnega in nacionalnega edinstva, na škodo našega kulturnega in ekonomskega napredka in to zaradi tega, ker je klerikalizem kot internacionalna organizacija črnih parasitov, protinaroden in reakcionaren, ker je v duhu avstrijski.

V naši slobodni in narodni državi klerikalizmu ni več mesta. Ako nobeden drug, je treba, da omladina z njim obračuna za vedno. Klerikalizem je osredotočen v Rimu, a naš narod duševno — v svoji slobodni domovini — v prestolnem Beogradu.

Avstrija je prestala — ostala nam je še črna reakcija. Ona je v Sloveniji najopasnejši in največji neprijatelj naroda, njegove kulture in napredka. To je v Sloveniji največje zlo. Ona je vzrok, da je naš del jugoslovanskega naroda duševno in moralno zaostal.

Borba, brezobzirna borba proti temu zlu, proti klerikalizmu, je sveta borba za napredek in kulturo našega naroda.

Nacionalistična omladina v Sloveniji je uvidela vse to, zato se sedaj navdušena zbira in organizira za iste ideale in proti istim sovražnikom kakor pred vojno.

Toda ne samo omladini, temveč tudi nacionalni duhovščini je potrebno, da se otrese klerikalizma in stopi v boj proti temu zlu, ne samo v interesu nacije in države, temveč tudi v interesu cerkve in vere, kateri pripada.

Kadar bo naš narod osvobojen svojega največjega sovražnika, takrat šele se bo lahko afirmiral kot edinstven organizem. Smrt klerikalizma v Sloveniji znači Vstajenje narodne zavesti in narodne duše.

Istina in pravda je na naši strani — mi bomo zmagali.

Vstanite! — Napred!

Rogaška Slatina, 1. jan. 1923.

Orjuna — orjunaš! Za nekatere je to strašna beseda. Beseda, ki priključuje v spomin vse one grozovitosti, ki so jih italijanski fašisti izvršili nad komunisti in socialisti, a posebno še nad našim slovanskim življenjem v Jul. Benečiji in Istri. Tisti nekateriki, ki tako shvačajo pojma Orjuna, so nevedneži ali indolentni, strahopetci ali pa imajo vzrok bati se pravične in neizprosne narodove roke. Da, veliko je število ravnokar navedenih, toda z neznanstveno hitrostjo tudi raste število orjunašev, ljudi, ki ljubijo svojo teptano domovino, ki se jim gnusijo te neprestane demagoške, strankarske, večinoma samo osebne borbe in ki hrepenijo po boljši bodočnosti, čutijo pa tudi v sebi toliko idealizma in požrtvovalnosti, da se ne ustrašijo nikakih žrtev v

dosego svojih visokih ciljev. Med njimi je prav mnogo že preizkušenih. To so četniki in dobrovoljci, ki so v metežu sovražnih krogel s svojo krvo škropili porajajočo se svobodo in ki tudi v bodoče ne dopustijo, da bi se igralo z usodo naše domovine. Z njimi je vsa mladina od Soče do Vardara, ki še ni izgubila vseh nad in katera kliče ostalim, ki še niso odprli oči: Vstanite! Napred! Hočemo edinstveno, kulturno in močno Jugoslavijo!

In s tem geslom v srcu deluje vsa res jugoslovensko misleča mladina. Ideja je s silnim razmarom razprostrla svoja krila in objela že tudi Slovenijo. Ne samo mesta, nego tudi manjši kraji imajo že svoja poverjeništa, v katerih je združeno jedro naše lepše bodočnosti.

Isti dan, ko se je konstituiral Mariborski odbor Orjune, se je tudi v Rog. Slatini ustanovilo poverjenišvo iste po zaslugi naših vernih pristašev, kateri res z mladeniškim ognjem in idealno požrtvovalnostjo uspešno delujejo na organizaciji. — Naj bi našli prav mnogo posnemalcev, ki naj preprečijo celo Slovenijo, oziroma Jugoslavijo s poverjenišvi Orjune! Prepričani smo, da bo tedaj konec demagoštva, strankarskih bojev in separatizma!

Napred!!!

Planina pri Rakeku.

»Slovenec« prinaša novico, da so planinskemu župniku pobili Sokoli-Orjunaši okna. Ne bomo raziskovali, kdo je to napravil, to je stvar orožništva.

Mi pa tega župnika dobro poznamo! Ni ga zagrizenejšega nasprotnika vsega naprednega življenja kakor je baš ta gospod župnik. Redko kje se s tako mržnjo hujska občane na občane, kakor baš v Planini. Redko kje se ljubezen do države ubija s tako strastjo kakor ravno v Planini. Zato se ne čudimo, da so župnikovi nauki rodili sadove najprej pri njem samem, kateri najmanj pozna Kristusov nauk, da »ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe«. Čestitamo mu torej na uspehu in mu kličemo le tako naprej, vodili pa ga bodemo v evidenci. —

Nacionalizam treba da spasi čovečanstvo.

U Engleskoj osnovala se je nova nacionalistička organizacija »L'Ordre des croisés«. To je početak jednog po dimenzijama vrlo širokog nacionalističkog pokreta. Vode ovog novog pokreta, koji je pobudio veliko interesovanje u zapadnoj Europi, izjavljaju »da je u ovom času sve zlo snašlo čovečanstvo i svet, i niko ne ume tome zlu da nade leka. Taj svet, koji sam sebe nezna spasiti od zla, treba elementarno i iz dubina probuditi«. Engleski su nacionaliste ubedeni da će nacionalistički pokret koristiti Engleskoj. Šta više, Englezi nastoje da nacionalizam učine opštim internacionalnim preporodnim pokretom, da ga nametne Europi, i da, pomoću njegovih konstruktivnih metoda, koje treba da budu i fanatične, Evropu ekonomski i moralno rekonstruiše. To je osnovica »L'Ordre des croisés«.

Sličan nacionalistički pokret naglo se širi u bratskoj Čehoslovačkoj. U tom pokretu učestvuje čehoslovačko sokolstvo; Sokoli se nalaze u prvim redovima nacionalista. To je veliko jamstvo, da će ovaj pokret u mladoj Republici sjajno uspeti i do-

PODLISTEK.

Jugana, vila najmlajša.

(Dalje.)

Drugi komita: Počakaj, naj vsaj to prevežem rano, ki brizga kri, da se ne razboli... Tako... A zdaj, počivaj tukaj mirno in čakaj: kmalu pridejo sem naši, (zaljubljena za Njo vsa vojska dere kot za Menado čete tigrov mladih), tu te dobe, obvežejo in kvišku te vzdignejo, da vidiš Njeno lice... Za njo jaz moram! Kri me mlada nosi kot razprostrto krilo!... Zbogom, drug moj!... (Nagne se hitro, poljubi tovariša na čelo, pograbi odloženo puško in drugo, vrže vse na gole rame ter odhiti po skalovju kričec): Urá!... Naša je Zmaga!... Zmaga!... Zmaga!... (Ranjenec ostane sam. Nekaj časa leži nem, nepremičen, kakor da posluša tiho kapanje krvi in življenja, ki odteka iz ran. Nato se zgane, globoko vzdihne in žalostno izgovarja:)

Ranjeni komita: Šel je ko mladi veter za Pomladjo, poln šuma željnega, pozivov sladkih, da se tam v slavi solnca in svobode razpne, zgubi; za njim pa dnevi grenkih pričakovanj, in hrepenenj obupnih ti škrtajo z zobmi kakor šakali! Pohitel srečen je in z njim ostali, ki kruh trpljenja so z mejo delili, da čisti od vsakdanjega in zlega radost življenja novega dobijo kot cvet željan iz rok ponosne Zmage. Vsi so odšli, jaz sam ostal sem tukaj od trdovratne žeje v grde rane vzevetel kot vzevete veja mlade in hrepenече lovorike v rože! Zdaj tu ležim in plahutanje lahnno ogromnih krih nad sabo slušam, ki, kar zletela je s Kajmakčalana, z Albanskih kar planin deviških doli, ime vsem poljem

Domovine mile in vrhu vsakemu nadeva svoje!... O ko bi vsaj te rane moje težke me pekle manj, o ko bi vsaj življenje skoz nje mi ne odtekalo tak hitro!... (Umolkne za minuto, premagan od bolečin, potem pa nadaljuje počasi.) Kaj zdaj naj delam, sam, ostavljen tukaj? A čas je drag, minuta vsaka morda mi je odmerjena; ker poravnal sem svoj dolg že sanjam svojim, hočem da mi poslednji vzmah krvave roke bode ta, ki nam vrata Večnosti odpira! Kaj naredim naj? Kaj?... Prav nič ne morem!... O mati, kaj si potožila v dušo vso težo in belino mramora mi našega, ko si mi dala roke tako mehke in hrhke, da iz njega ne morem lika izklesati si brezsmrtnega... Ti mi ne odgovarjaš!... Da, daleč ti si in ne sanjaš niti, da dete tvoje vse krvavo in brez pomoči, besede tolažilne leži na pragu Domovine svoje in misli náte; da presledek morda še od molitve do molitve vroče od njega ne deli te in da zadnji poljub bi moglo dati ti, ko le bi mu rane lajše bile... Naj ti pišem, pozdrav naj zadnji ti, uteho zadnjo od tukaj pošljem? Vojska sem prišla bo in na komiti mrtvem pismo stari bo majki našla!... A kako? Saj roka je desna zlomljena!... Z levico morda?... Naj malo se privzdignem... (Z velikim naporom in oprši se na levo roko, se leže malo vzdigne, nasloni se z ledjama na skalo, išče z levo roko, potegne iz žepa knjigo s svinčnikom, in začne pisati počasi, pretrgano, sledeč z besedami vsaki misli.) »Mama moja presladka; pišem ti, ker danes prva minuta je miru po sedmih letih. Da, sedem let in sedem zim borili smo se ponosno in hranili s ciljem velikim se kakor z vsakdanjim kruhom... Krvni valovi pa rudečegrivi so bili žrebci nam, na katerih hrabre kohorte naše so planile k Zmagi preko puščav obupa in trpljenja... A kriki vaši in otrok jokanje z zajetih pepelišč bile so trombe, ki so nas zvale, in plameni ognja ki so švi-

gali z ognjišč razdejanih, bili zastave strašne so pred nami!... In lepše treskala so srca naša, kot v rokah jabolka ognjena nam zato presuli smo ves blesk, ki naša stoletja slavna v čas so ga metala!... Ogromna in jedina vstala danes je Domovina razedinjena, kot krvava zarja z zvezdami v laseh, nad našim Morjem vzhajajoča... (Naglo preneha.) Težko... Ne morem več, oh, če vodé imel bi, da žejo bi, ki muči me, ugasil! (Tipa si žilo.) To ogenj je od ran, in to je konec... Ne, ni še, ne... Moj bog, kako mi čelo gori... Glej, kmalu videl nič ne bom, takó se nekaj mi oči prijemlje. Utujenost? Ne, ne... To je... takó... (V težki vročici vsled svojih ran omahne in zapre oči.) — (Ko se ranjenec, premagan od ognja svojih ran, zasanja in oslepi, se v njegovi duši vzdigne vihar slik vidnih in nevidnih, sanjanih in nesanjanih. Počasi se spremene vse v eno edino veličastno Vizijo, ki se v skalovju, na naprotni strani od njega pokaže. To so velika, težka vrata v ogromni pečini, ki se izgublja v oblakih, lita iz surovega železa, iz debelih protov in krogov sestavljena in trdno zaprta kakor ustnice, ki nočejo govoriti. Za proti in krogi se vidi Jugana, vila najmlajša, katere vitko telo je od vratu do peti ovito s svetlo jekleno verigo, ki se na solncu blišči kakor kača, medtem ko ima popolnoma gole roke z belimi lakti, proste. Ona se je z njima krčevito oprijela ogromnih vrat, kakor lahen metulček kakšnega velikanskega drevesa, obupano jih trese in hoče venkaj. Tako, vse en napor, vsa v krasnem razburjenju za svobodo, se zdi kakor živa, lepa beseda teh trdo zaprtih vrat. Ona kriči — božanski cvet rojen iz rane komite! — in vsa kri tega solnčnega zahoda je zbrana v njenem glasu, kakor je svežost in zardelost letne zarje zbrana v osipajoči se roži.)

(Dalje prih.)

neti kolosalne koristi bratskoj naciji, čiji opstanak je ugrožen. Taj će pokret osnažiti Čehoslovačku državu i omogućiti joj slobodan i brzi razvitak.

U Poljskoj se također nacionaliste organizuju po celoj državi. I ovaj pokret ima da zadaću da spasi svoju zemlju i svoj narod od opasnih eksperimenata raznih nenacionalnih pokreta i struja. U Poljskoj ima samo jedan narodni poslanik, koji je komunist!

Jugoslovenski nacionalisti, organizujte se, da očuvate svoju nacionalno državu i da spasite svoju Naciju!

Naš pokret.

OBČNI ZBOR ORJUNA — LJUBLJANA.

Opozarijamo naše člane in članice na I. občni zbor Mestne Organizacije Ljubljana, ki se vrši dne 15. t. m. ob pol 20. uri v veliki dvorani »Mestnega doma«.

Dolžnost vsakega člana in članice je, da se zbora zanesljivo udeleži. Somišljeniki, ki želijo vstopiti v organizacijo, dobrodošli!

Dnevni red:

1. Pozdrav predsednika.
 2. Poročilo odbora.
 3. Referat o splošnem nacionalističnem pokretu.
 4. Vpisovanje novih članov.
 5. Volitev odbora.
 6. Slučajnosti.
- P. S. Pred volitvijo odbora bode kratek odmor.

Oblastni odbor.

Kako ustanovljamo naše organizacije. V krajih, kjer hočemo ustanoviti mestni odbor »Orjuna«, imenujemo najprej našega poverjenika. Ta ima dolžnost zbirati somišljenike in ko je njih število preseglo dvajset, pripravi vse potrebno za informativni sestanek istih. Kraji in čas sestanka javi »Oblastnemu odboru« v Ljubljano, kateri odpošlje na ta sestanek svojega delegata. Na sestanku se izbere pripravljalni odbor, kateri čim prej skliče ustanovni občni zbor, kjer se izvoli definitivni odbor. Isti javi pristojni pol. oblasti, da se je ustanovil mestni odbor za dotični kraj, ter prične delovati v smislu našega programa in na podlagi naših pravil. Opozarijamo, da treba prijavo na pol. oblast kolekovati s 3 Din. mora se na tudi isti priložiti pet izvodov pravil opremljenih s kolkom po 1 Din. Somišljeniki iz vseh krajev naše oblasti, pozivljamo vas, pristopite čim prej naši organizaciji in zahtevajte pojasnila od Oblastnega odbora v Ljubljani. Nastojajte posebno v ogroženih krajih, da se takoj ustanove mestni odbori, ker le na ta način bomo zopet uklonili glavo nemški hidri, katera je dobro organizirana. V organizaciji je moč. Pod našo oblast spada vsa Slovenija. Na delo torej do zmage.

Orjuna, Ljubljana VII. = Orjuna I. Ljubljana. Naznanjamo, da je Mestna Orjuna Ljubljana VII. spremenila z novim letom naslov v Mestna Orjuna I. Ljubljana, kar naj izvoli vsakdo vpoštevati, posebno v naslovljenju pisem. — Mestna Orjuna I. Ljubljana.

Članarina 1923! V svrhu olajšave plačila članarine prilagamo vsem članom in članicam Mestne Orjune I. Ljubljana položnice. — Blagajnik.

Jugoslovanski narod, vzdrami se! Nacionalisti in nacionalistkinje! Ali ste že člani oziroma članice organizacije jugoslovanskih nacionalistov? Ali ste vpisali tudi Vašo deco? Ako ne, storite to nemudoma in pošljite sledeče podatke: ime in priimek, dan leto in kraj rojstva, poklic in bivališče pismeno na

LJUBO D. JURKOVIČ:

Slovenija, ki prihaja . . .

Šel sem na sprehod v bližnjo okolico naše bele Ljubljane ob srebrni Ljubljanci.

Jesenski dan, nebo vedro in modro. Zapustil sem kavarniški dim, da se navžijem svežega zraka in lepote moje domovine.

Napotil sem se proti Fužinam in na enkrat zaslišim, prijetno iznenaden, petje naše državne himne:

Bože Pravde, Ti što spase
Od propasti do sad nas...

Peli so majhni kmetski otroci, stari 6 do 7 let in peli so tako lepo in ubrano, da se mi je naša himna zdela mnogo lepša kot navadno, zdelo se mi je, da je ta pesem pokrita z nekim skrivnostnim pajčolanom.

V tem čisto svečanem trenutku so se v meni križali razni občutki lepote in radosti.

Kako tudi ne bi zanesle v današnjih materijalističnih časih besede skrbnega pesnika, uglasbene od slovenkega skladatelja in pete od mladih Jugoslovancev?

V globini duše začutil sem, da je ta pesem iz ust teh drobnih otrok glas Slovenije, ki se prebujala, glas Slovenije na pohodu...

Ljubljanka je živahno žuborela in pesem se mi je zdela še globlja in svečanejša...

... a otroci so dalje peli:

Mestna Orjuna I. Ljubljana, Tržaška cesta 12, osebno pa dnevno od pol 5. do pol 7. v Wolfovi ulici 12 (dvorišče pri g. Skerlavaju). Za Šiško pa v Maurerjevi ulici 277 pri g. Rošu dnevno od 6.—7. zvečer. — Mestna Orjuna I. Ljubljana.

Naš index: Vsak nacionalist mora z vsemi silami pobijati defetistični tisk. Komunistični, plačani od neprijateljev, defetistični in separatistični listi so: »Videlo« — Beograd; »Komunistički Beogradski Dnevnik« — Beograd; »Hrvat« — Zagreb; »Hrvatski Borac« — Zagreb; »Slobodni Dom« — Zagreb; »Hrvatski List« — Osijek; »Naša Pravda« — Sarajevo; »Hrvatska Sloga« — Sarajevo; »Straža« — Maribor; »Avtonomist« — Ljubljana.

Oblasna skupština Or-ju-ne u Skoplju. Mestni Odbor Or-ju-ne u Skoplju, koji ujedno vrši ulogu Oblasnog Odbora, imao glavnu godišnju skupštinu dne 24. o. m. na kojoj se je birao stalni Oblasni Odbor za Južnu Srbiju. Organizacija u Srbiji sjajno napreduje, tako da u kratkem ne će biti jednog sela u Srbiji gdje ne bi opstojala Or-ju-na.

Orjuna — v Braziliji! Odličan beograjski trgovac g. Kosta Popović, ki se nahaja sedaj v Braziliji se je obrnil preko »Vidovdana« na naš Oblasni Odbor v Novem Sadu, naj se mu pošlje program in statut Orjune, ker goji naša jugoslovenska kolonija v Porto Alegre veliko željo, da se osnuje podružnica Orjune.

Kaj je pri nas vse mogoče?

Naša vlada dovoljuje in trpi po polnem štiriletnem obstoju naše svobodne in narodne države, da njeni organi še danes uporabljajo službeni pečat, ki je sledeče sestavljen:

I.
K. K. FINANZWACHEXPOSITUR
IN KRAINBURG



V KRANJ
C. KR. FINANČNE STRAŽE EKSPOSITURA

II.
C. KR. FINANČNE STRAŽE EKSPOSITURA
NA VINICI



IN WEINIZ
K. K. FINANZWACH-EXPOSITUR

III.
K. K. FINANZWACHABTEILUNG
IN BISCHOFSLACK



Brez vsakega nadaljnega komentarja!

Naš organ nosi ime „ORJUNA“, kar pomeni v staroslovenskem jeziku: vihar; ta vihar naj visoko dvigne prapor našega nacionalizma!

Bože spasi, Bože hrani
Našeg kralja i naš rod!

Bože, pomislil sem v sebi, poslušaj glas teh zdravih in nepokvarjenih otrok, poslušaj glas Slovenije, ki prihaja, ne dopusti, da se zastrupijo otroci z napakami starih generacij, usliši jih — saj oni te prosijo!

Medtem ko sem z navdušenjem opazoval te ljubke otročičke, je šel zraven mene star duhovnik.

Nagubal je čelo, stisnil obrvi, obrnil obraz k zemlji in šel naprej... Na otroke, polne zdravja in lepote se niti ozrl ni.

Ko se je malo oddaljil, je nervozno dvignil roko in se počesal po glavi...

Vsaka njegova kretnja mi je razodevala, kaj on najbrže misli v tem trenutku in kaj občuti.

Da, da, on ni slišal, še manj pa razumel glas teh otrok. Ali pravilneje: on je v glasovih teh otrok slišal glas resnice in videl sijaj svetlobe in pred tem je, kot črni satan, zbežal v carstvo laži in teme...

Vračal sem se s sprehoda.

Odšel sem popolnoma sam, a vrnil sem se v prijetni družbi novih misli in novih občutkov...

Ljubki otroci — star duhovnik — bodočnost — preteklost — jesen — spomlad — resnica in

Naš tisk.

»Orjuna« svestrano pozdravljena! »Jutro« i »Slovenski Narod« vrlo su simpatično pozdravili naš istup. Isto to pozdravili su svi nacionalni listovi u celoj Kraljevini. Naš glavni organ »Pobeda« piše: »Ovo je prvi list naše organizacije u Sloveniji. Svaki nacionalista mora da je svestan što ovaj list znači za naš pokret u slovenačkim krajevima. On je tamo prvi i glavni stup Jugoslovenstva, Slovenija je ugrožena od Švaba i crnih internacionalaca, i ovaj list ima jednu veliku misiju da izvrši. Nacionaliste, poduprite ga saradnjom, pretplatom, prilozima i širite ga!« Zagrebački »Pokret« piše: »U svom brižantnom uvodniku, ljubljanska »Orjuna« javlja da je u Ljubljani nadošla stvarna potreba jače jugoslovenske nacionalističke akcije. »Orjuna« je vrlo dobro uređena, a i mi nemamo dovoljno reči da svim Orjunama po Jugoslaviji preporučamo da šire ovaj odlični list. Mi, u Zagrebu, imamo čvrstu veru da će inteligentni Slovenci svom energijom razviti svoj list. Energično i neumorno treba raditi, svaki rad (pa i najmanji) donosi ploda. Znajući Slovence kao visoko kulturni dio našega naroda, duboko verujemo da će ljubljansku »Orjuna« materijalno i moralno pomoći predplatom i oglasima. Nacionalisti, neumorno i svakog časa širite i plaćajte listove velike Organizacije Jugoslovenskih Nacionalista«. Subotički »Princip« piše: »Našoj organizaciji intenzivnošću svojih članova omogućen je intenzivniji rad. Mi do danas, gotovo u svim jačim centrima imamo naša glasila, ili, ako nema službeno glasilo, a ono imamo bar neki list koji propoveda ono isto što i naši službeni listovi. Tako imamo u Skoplju »Južnu Zvezdu«, u Beogradu »Preporod«, a u Zagrebu »Pokret«. I naša Ljubljana shvatila je svoju dužnost i ona pokreće svoj list. Slovenija je ležala toliko stoleća na udaru germanske najezde i ona se s njima još i danas bori. Domaći Nemškutari tolerirani partijskim interesima naših državotvornih stranaka, i oni iz opozicije, uzio gunuli su se i nema dana a da ne izazovu koji škandal. U slovenske afele redovito je umešano i nekoliko ovakovih provokatera. Kako se vidi naši redovi postaju dnevno kompaktniji; oni stoje spremni... Novom kolegi želimo uspeh u borbi.«

Nacionalisti! čitajte službene organe našega pokreta: »Pobeda« — Split; »Orjuna« — Ljubljana; »Vidovdan« — Novi Sad; »Princip« — Subotica; »Budućnost« — Osijek; »Predstraža« — Vršac; »Soča« — Šibenik; »Novi Pokret« — Vukovar; te nama naklonjene listove: »Preporod« — Beograd; »Pokret« — Zagreb; »Jug« — Osijek; »Južna Zvezda« — Skoplje!

»Pobeda«. (Glavni organ Orjuna, Split.) Čeonl članak donosi naše stanovište prema novoj Vladi. Kategorički se tu naglašava, da nacionaliste ne angažuju za nijednu partiju. Prihvatanio bezuslovno sve ono što je kadro da oživotvori jugoslovensko jedinstvo naroda i da državu našu učini jakom. U odnosu prema svakoj narodnoj Vladi, rukovodimo se uvek u duhu našeg programa. I tražimo od svake Vlade da bude jaka i unitaristička. U ostalom program svake vlade je niezino delovanje. A to je ono što će nam dati osnova da je pravilno i tačno prosudimo.

Svim članovima preporučamo naš glavni organ. Predplata iznaša 80 Din godišnje; za tromeseć i polugodište razmerno.

»Predstraža« (Vršac). Donosi vrlo lep uvodni članak dr. I. Mogorovića, u kojemu iznosi nekoje misli o današnjem društvenom stanju. Između ostalog piše: danas se društvom ne može komando-

svetloba — laž in tema — Jedinstvena Jugoslavija — avtonomna Slovenija.

Razmišljajoč tako, sem se uveril o tem, kako malenkostni so vsi naši politični boji...

Hotel sem obiskati vse vinske kleti in kavarne naše bele Ljubljane in da pokličem vso še nepokvarjeno omladino in iskrene rodoljube:

Bratje, ki ljubite svoj narod in svojo domovino, zapustite gosti dim nezdravih kleti in zadušljivih kavarn.

pojdit v zdravo in vedro prirodo, tu uživajte lepote in bogastva svojega rodnega kraja;

pojdit med ljudstvo, med kmete in delavce, pogovarjajte se z njimi na njihovih domovih in tu boste našli zakopane zaklade, ki so neodkriti;

verujte, bratje, da boste potem še bolj ljubili svoj narod in svojo domovino in takrat postanete pravi in aktivni nacionalisti;

tu boste videli pravo resnico in lepoto svojega roda, tu boste videli kaj imamo in kaj rabimo!

Bratje, Slovenija, ki prihaja, je zdrava in od vas je odvisno, da jo zdravo ohranite. Zdravite jo od bolezni in ran, ki so ji jih zapustili sovražniki našega naroda in nezavednost onih generacij, ki sedaj po malem izginevajo!

Rumeno, suho listje pada, pada...

Vesela pesem Slovenije, ki prihaja, se dviga više in više...

Tiska Učiteljska tiskarna v Ljubljani.